

URBAN DYRKLING

EN NEXUS I BYUTIKLING?

Stig Larssæther
NTNU Bærekraft

Foto: Sara Høines/Adresseavisen

Foto: Stig Larssæther

DET STORE BILDET

- 15 % av verdens mat produseres i byer
- 700 millioner mennesker får maten sin fra urban dyrking
- I 2030 vil 60 % av befolkningen i utviklingsland bo i byer

(U.N. Food and Agriculture Organization (FAO))

DIMENSJONER I URBAN DYRKING

MATSIKKERHET

BESKYTTELSE MOT
SVINGNINGER I MATPRISER

RETT TIL MAT

TILGANG TIL SUNN OG
ERNÆRINGSRIKTIG MAT

KLIMA

REDUSERT FOTAVTRYKK
ØKT MOTSTANDSKRAFT MOT
EKSTREMVÆR

BIOLOGISK MANGFOLD

ØKT BIODIVERSITET I URBANE
OMRÅDER

HELSE

FYSISK AKTIVITET
SOSIALE MØTEPLASSER

KUNNSKAP OG HOLDNINGER

KRETSLØPSTENKNING
BEVISSTHET OM MAT OG MAT-
PRODUKSJON

URBAN DYRKING OG BYUTVIKLING

- Overordnet samfunnsnivå:
 - Dyrking som svar på klimaendringer/klimatilpasning, biologisk mangfold og matvaresikkerhet
 - Dyrking som reaksjon mot industriell matproduksjon og fremmedgjøring
- Bynivå
 - Arealbruk i tette byer – jordvern, midlertidige og permanente byrom, grønne lunger
 - Helsefremmende omgivelser og livskvalitet i byen
- Bygningsnivå
 - Hagen som frirom, sosial møteplass
 - Hagen som integrert del av bygget - vertikal dyrking, takhager, luftrensing, nedbørskontroll

Foto: Sara Høines/Adresseavisen

TRONDHEIMSMODELLEN

- Tydelig kobling urbant og bynært landbruk
- Koordinering på tvers av kunnskapsmiljø, myndigheter og dyrkere
- Målrettet offentlig finansiering (1 mill/år)
 - Dyrking i regi av lag og foreninger
 - 121 barnehageprosjekt
 - 20 skolehager
 - Markedshager og alternative omsetningskanaler

Foto: Stig Larssæther

KART OVER DYRKINGSPROSJEKT I TRONDHEIM SENTRUM

DYR KING PÅ BRØSET

Dyrking for å fremme en mer lokal livsstil

10 % av grøntareal reservert til dyrking, 25 % av parken foran hovedbygget

25 % av offentlig beplantning nyttevekster

Midlertidig dyrking som del av medvirkningsprosess opp mot potensielle beboere

2016: 25 % AV OFFENTLIG BEPLANTNING I TRONDHEIM SKAL I 2020 VÆRE NYTTEVEKSTER

BYDELSHAGE PÅ SAUPSTAD

- Utviklingsprosjekt under områdeløft-programmet
- Skape møteplass på tvers av beboergrupper
- Tilrettelegging gjennom kurs og hjelp til etablering og rekruttering av deltakere

Not able to produce anything substantial on a city scale, but still able to make an impact.

Would be able to produce 40% of the required vegetables, fruits and potatoes

Could cover all of the grain production, and 60% of vegetable, fruit and potatoes production

Could cover all production of meat and dairy products.

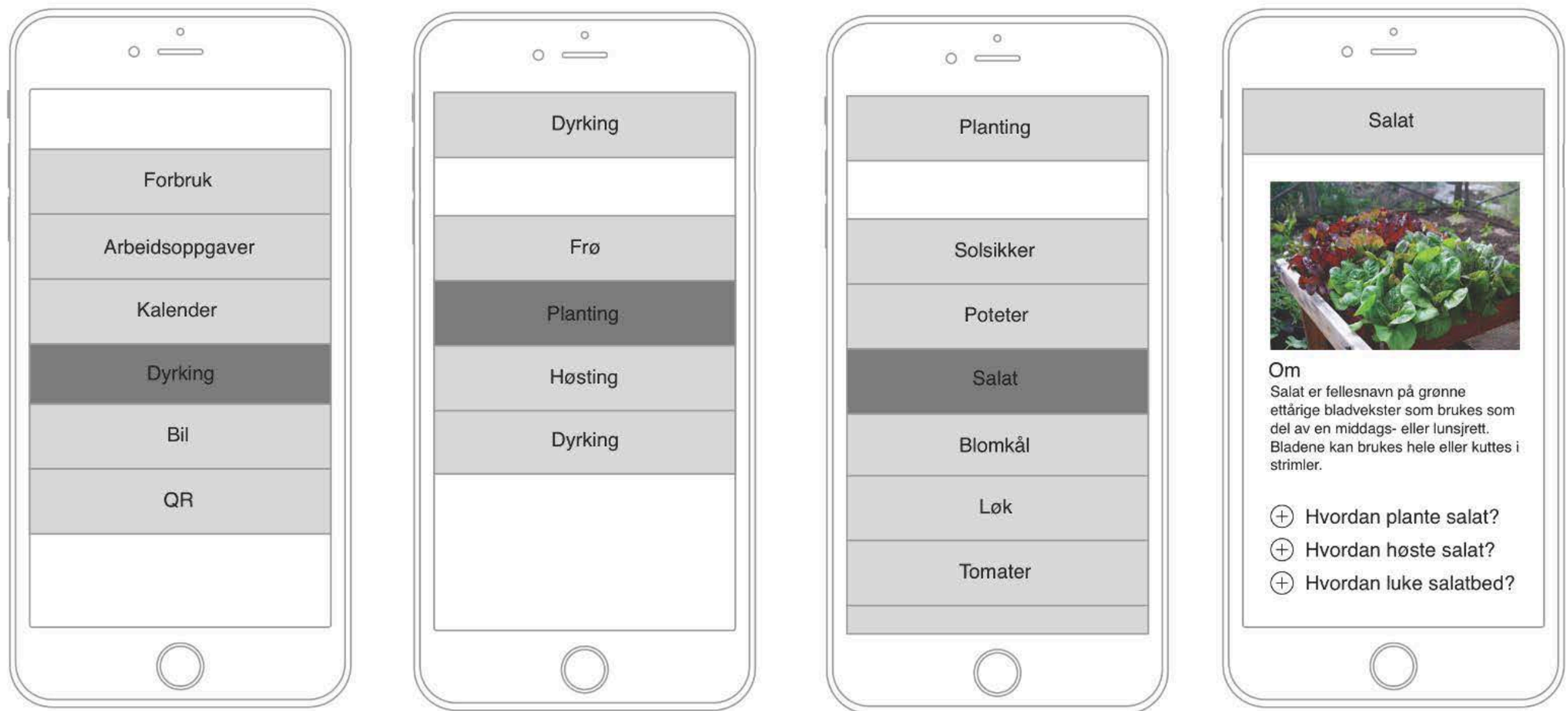
TAKHAGE PÅ DORA?

15 000 m²
intensiv produksjon
parsellhager
serveringsteder
Kunnskapslab

EiT 2015

APP FOR ORGANISERING AV DYRKING

URBAN DYRKING SOM BEVISSTGJØRINGSSTRATEGI

- PhD-prosjekt ved fakultet for arkitektur og design, NTNU
- Fokus på bevisstgjøring rundt jordvern og forbruksmønster
- Etablering av dyrkingsprosjekt og installasjoner i bybildet

Johnson-Su Bioreaktor Oslo Arkitektur
Triennale.(Foto: Bjørn Inge Melås)

ANBEFALINGER

- Urban dyrking er relevant for en rekke politiske målsetninger på tvers av sektorer
- Målrettet støtte og opprettelse av lavterskel kompetansetilbud kan ha stor lokal effekt
- Urban dyrking som byutviklingsstrategi kan anvendes på en rekke områder (klima, biologisk mangfold, bolig, skole/barnehage, næring, psykisk helsevern, integrering)
- Et tydelig fokus på kobling mellom bynært og urbant landbruk kan skape større forståelse for jordvern og gi nye næringsmuligheter for bynært landbruk
- Det bør stimuleres til økt oppmerksomhet rundt urban dyrking innenfor UH-sektoren